

Datum
2022-08-18
Vår referens
Joakim Iveroth
Strateg
joakim.iveroth@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Uppdrag budget 2021 - Kommunstyrelsen, med miljönämnden, ges i uppdrag att utreda nuläget kring Malmös elförsörjning samt analysera eventuella åtgärder som Malmö stad och dess bolag kan genomföra STK-2021-542

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har tillsammans med stadskontoret genomfört en nulägesanalys av Malmös elförsörjning samt analyserat möjliga åtgärder som staden kan genomföra för att säkerställa ett leveranssäkert och tillräckligt elsystem. Analysarbetet färdigställdes under våren 2022 genom slutrapporten Elförsörjning – Lokal och regional nulägesbild med framtida potentialer och åtgärdsförslag för en trygg elförsörjning. Rapporten är kommunstyrelsens och miljönämndens svar på budgetuppdraget.

I rapporten konstateras bland annat att Malmö har ett mycket stort överföringsbehov då den lokala elproduktionen endast täcker 10 procent av elbehovet, men där potential finns för kraftvärme, vind- och solkraft i kommunen för att säkerställa en tryggare elförsörjning. I rapporten ges förslag på prioriterade åtgärder lokalt och regionalt, bland annat att lämpliga områden för vindkraftsproduktion pekas ut samt att ett mål sätts för egen solkraftsproduktion. På regional nivå föreslås även att verka för att öka mängden planerbar elproduktion.

Nästa steg i arbetet är att prioritera bland de åtgärder som föreslagits i rapporten samt formera arbetsgrupper för att besvara frågeställningar gällande potentiella åtgärder för Malmö stad och dess bolag att genomföra. Detta arbete kommer att genomföras inom omställningsområdet Elförsörjning inom Klimatomställning Malmö.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner genomförd redovisning av budgetuppdraget att utreda nuläget kring Malmös elförsörjning samt analysera eventuella åtgärder som Malmö stad och dess bolag kan genomföra.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220829 Uppdrag budget 2021 - Kommunstyrelsen, med miljönämnden, ges i uppdrag att utreda nuläget kring Malmös elförsörjning samt analysera eventuella åtgärder

Beslutsplanering

Kommunstyrelseberedningen 2022-08-24

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-08-29

Kommunstyrelsen 2022-09-07

Kommunfullmäktige 2022-09-29

Beslutet skickas till

Miljönämnden

Ärendet

Kommunstyrelsen, tillsammans med miljönämnden, fick i Malmö stads budget för 2021 uppdraget att utreda nuläget kring Malmös elförsörjning samt analysera eventuella åtgärder som Malmö stad och dess bolag kan genomföra för att bidra till en trygg elförsörjning. Analysarbetet färdigställdes under våren 2022 genom slutrapporten Elförsörjning – Lokal och regional nulägesbild med framtida potentialer och åtgärdsförslag för en trygg elförsörjning. Rapporten är kommunstyrelsens och miljönämndens svar på budgetuppdraget.

Bakgrund

Under senare år har Malmös elförsörjning identifierats som en allvarlig utmaning, såväl ur ett klimatperspektiv som ur ett näringslivs- och tillväxtperspektiv. El- och effektbehovet har ökat i och med att befolkningen växer och fler företag etableras, detta samtidigt som befintlig industri och transportsektor elektrifieras i allt större utsträckning. I kombination med nedläggningar av lokal kraftproduktion står nu regionen och Malmö inför en situation där vi riskerar kapacitets- och effektbrist.

Malmö stad har under lång tid arbetat med frågan genom att ta fram kunskapsunderlag, driva projekt i samarbete med infrastrukturägarna samt genom ett aktivt påverkansarbete regionalt och nationellt. Läget för Malmös elförsörjning genomgår dock kontinuerligt snabba förändringar, framför allt under de senaste åren, och tidigare producerade kunskapsunderlag var i behov av en helhetsuppdatering utifrån rådande förutsättningar och aktuella prognoser om framtidsutvecklingen. Detta var anledningen till att kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen och miljönämnden i uppdrag att utreda nuläget kring Malmös elförsörjning och analysera möjliga åtgärder som stadens nämnder och bolag kan genomföra.

Arbetets framdrift

Arbetet med budgetuppdraget har letts av miljöförvaltningen och inom förvaltningens process Klimatomställning Malmö (KLOM). Sveriges forskningsinstitut RISE har varit djupt delaktiga i arbetet och författat slutrapporten i nära samarbete med miljöförvaltningen och med stöd av stadskontoret. Utredningsarbetet har resulterat i rapporten Elförsörjning – Lokal och regional nulägesbild med framtida potentialer och åtgärdsförslag för en trygg elförsörjning. Rapporten är omfattande och tekniskt detaljerad, men till ärendet finns också en nedkortad sammanfattning.

Utredningens slutsatser och rekommendationer

Studien presenterar bland annat en bild av energi- och effektbalansen för energisystemet på lokal och regional nivå. Studien beskriver både nuläge och dess framtidspotential, för att skapa en förståelse av vilka sektorer som har störst inverkan på elförsörjningen. Den innehåller också detaljerade beskrivningar av faktorer som påverkar elproduktion, elkonsumention, elöverföring och

möjliggörare för en trygg och säkrad lokal elförsörjning, så som flexibilitetsresurser och fjärrvärme. Några av slutsatserna som dras i rapporten är:

- Malmö har ett stort överföringsbehov då lokal produktion endast täcker 10 procent av elbehovet, där 90 procent av all el använd i Malmö kommer från elprisområde SE3. Samma situation kan ses på regional nivå.
- Potential finns för kraftvärme, vind- och solkraft inom kommunen för att öka tillgången till lokala produktionsenheter. Regionalt är potentialen för havsbaserad vindkraft stor.
- Vindkraften är viktig för en tryggare elförsörjning och kan även potentiellt bidra till lägre elpriser i SE4 och därmed ökad konkurrenskraft för näringslivet, något som bör kommuniceras till berörda aktörer
- Lokalt producerad solenergi beräknas kunna möta cirka 8 procent av stadens årliga energianvändning, där Malmö stad beräknas ha rådighet över 1/5 av potentialen.
- Planerbar produktion är viktig för elsystemets funktion. För ökad planerbar produktion behövs tydligare incitament för de systemtekniska nyttor den bidrar med.
- Nationell överföringskapacitet är en fortsatt viktig faktor för Malmös framtida elförsörjning, där mer lokal eller regional elproduktion skulle minska beroendet.

I rapporten har också en mängd olika åtgärder identifierats med uppskattningar kring storleksomfattning och rådighet för Malmö stad att agera. Bland annat föreslås att följande prioriteras:

- Att arbeta vidare med målen i Energistrategi för Malmö 2022–2030 och konkretisera vad som behöver göras för att dessa mål ska uppnås och när.
- Peka ut områden lämpliga för vindkraftsproduktion tillsammans med Länsstyrelsen och EON
- Sätt upp konkret kvantitativt mål över hur mycket solkraftsproduktion som Malmö stad själva ska installera. Utse en arbetsgrupp med tillräckligt mandat att få detta att hända.

Fortsatt arbete

Nästa steg i arbetet att säkerställa en leveranssäker och tillräcklig elförsörjning är att prioritera bland de åtgärder som föreslagits i rapporten samt formera arbetsgrupper för att besvara frågeställningar gällande potentiella åtgärder för Malmö stad och dess bolag att genomföra. Detta arbete kommer att genomföras inom omställningsområdet Elförsörjning inom Klimatomställning Malmö. Arbetet ska resultera i konkreta åtgärder och förslag som Malmö stad och dess bolag kan genomföra kopplat till elförsörjningsfrågan i Malmö.

Frågeställningar som den vidare analysen ämnar besvara berör exempelvis elnätens utveckling, ökad lokal- och regional elproduktion, förmåga att hantera större andel variabel elproduktion, ökad flexibilitet, tillståndsprocesser, nätbolagens roll och elektrifiering av transportsektorn. Arbetet förväntas även tydliggöra inom vilka områden Malmö stad har rådighet för att kunna säkra stadens framtida och planerade tillväxt, konkurrenskraft och mål i klimatomställningsarbetet, både vad gäller genomförande och påverkansarbete.

Stadskontoret ser det som mycket viktigt att samtliga berörda nämnder och förvaltningar involveras i det fortsatta arbetet beskrivet ovan. Detta är ett måste för att säkerställa ett kvalitativt genomförande genom väl förankrade och grundligt genomarbetade åtgärdsförslag och en tydlig tidplan som alla står bakom.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör